

© Savet Evrope, 2021.godine. Ovaj nezvaničan prevod je urađen u okviru projekta "Podrška kosovskim* institucijama u borbi protiv torture, zlostavljanja i degradirajućeg tretmana lica lišenih slobode". Projekat su podržali Vlada Norveške i Savet Evrope. Ovaj prevod ni na koji način ne obavezuje Sud. © Council of Europe, 2021. Unofficial translation made under the Project on "Strengthening Kosovo* Institutions in Fight against Torture, Ill-treatment and Degrading Treatment". The project is funded by Norwegian government and the Council of Europe. This translation does not bind the Court.

© Conseil de l'Europe, 2021. Cette traduction non officielle a été faite dans le cadre de Project "Renforcer les institutions du Kosovo* dans la lutte contre la torture, les mauvais traitements et les autres traitements dégradants". Le projet est financé par le gouvernement norvégien et le Conseil de l'Europe. Cette traduction ne lie pas la Cour.

*Svaku odrednicu prema Kosovu, bilo da se radi o teritoriji, institucijama ili stanovništvu, u ovom tekstu treba razumeti u potpunosti u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija i bez prejudiciranja statusa Kosova

*All references to Kosovo, whether the territory, institutions or population, in this text shall be understood in full compliance with United Nations Security Council Resolution 1244 and without prejudice to the status of Kosovo.

* Toute référence au Kosovo mentionnée dans ce texte, qu'elle concerne le territoire, les institutions ou la population, doit se comprendre en plein conformité avec la Résolution 1244 du Conseil de Sécurité de l'Organisation des Nations Unies et sans préjuger du statut du Kosovo.

Tematski pregled – Policijsko hapšenje i pomoć branioca

Septembar 2019.

Ovaj tematski pregled ne obavezuje ESLJP i nije iscrpan

Policijsko hapšenje i pomoć branioca

Član 6. stav 3. tačka (c) (pravo na pravnu pomoć) [Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava](#) glasi kako sledi: „Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo... da se brani lično ili putem branioca koga sam izabere, ili, ako nema dovoljno sredstava da plati za pravnu pomoć, da ovu pomoć dobije besplatno kada interesi pravde to zahtevaju.”

„Sigurno je da je primarna svrha člana 6. [Konvencije] kada je reč o krivičnopravnim stvarima da se obezbedi pravično suđenje pred sudom koji je nadležan da rešava o svakoj krivičnoj optužbi, ali iz toga ne sledi da taj član nema primenu na postupak koji se vodi pre suđenja” ([Imbriosca protiv Švajcarske](#), Presuda od 24. novembra 1993, stav 36).

„[K]ako bi pravo na pravično suđenje ostalo u dovoljnoj meri 'praktično i delotvorno'... član 6. stav 1. [Konvencije] zahteva da, po pravilu, pristup braniocu bude obezbeđen od prvog policijskog saslušanja osumnjičenog, osim ako se u svetlu posebnih okolnosti svakog pojedinačnog slučaja ne dokaže da postoje ubedljivi razlozi da se to pravo ograniči. Čak i kada postoje ubedljivi dokazi to ograničenje ne bi smelo nepropisno da ograniči prava optuženog prema članu 6... Pravo na odbranu biće, u načelu, nepopravljivo ugroženo ako se inkriminišući iskazi koje osumnjičeno lice da tokom policijskog saslušanja bez prisustva branioca iskoriste za dokazivanje krivice” ([Salduz protiv Turske](#), Presuda Velikog veća od 27. novembra 2008, stav 55).

Pristup braniocu

[Salduz protiv Turske](#)

27. novembar 2008. (Veliko veće)

Optužen i potom proglašen krivim i osuđen za učešće u neovlašćenim demonstracijama u znak podrške PKK (Radnička partija Kurdistan, ilegalna organizacija u Turskoj) podnosilac predstavke je, bez prisustva branioca, dok je boravio u policijskom pritvoru, dao iskaz u kome je priznao krivicu.

Evropski sud za ljudska prava stao je na stanovište da je u datom slučaju **povređen član 6. stav 3(c)** Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava (pravo na pomoć branioca) **sagledan zajedno sa njenim članom 6. stav 1.** (pravo na pravično suđenje). ESLJP je utvrdio da iako je podnosilac predstavke mogao da ospori optužbe na samom suđenju, činjenica da nije imao pomoć branioca dok je ispitivan za vreme boravka u policijskom pritvoru nenadoknadivo se odrazila na njegovo pravo na odbranu, posebno s obzirom na činjenicu da je bio maloletan.

Pishchalnikov protiv Rusije

24. septembar 2009.

Podnosioca predstavke koji je uhapšen pod sumnjom za pljačku sa otežavajućim okolnostima ispitivali su – kako na sam dan hapšenja, tako i odmah sutradan – bez prisustva branioca iako je on jasno ukazao na to koga želi za branioca koji će ga zastupati. Tokom tih saslušanja on je priznao da je učestvovao u aktivnostima jedne kriminalne grupe, koje su, između ostalog, obuhvatile i jedno ubistvo i otmicu, što su krivična dela za koja je on kasnije osuđen.

ESLJP je stao na stanovište da je u datom slučaju **bio prekršen član 6. stav 3(c) u vezi sa članom 6. stav 1.** Konvencije. ESLJP je ustanovio da se to što podnosilac predstavke u početnim fazama policijskog saslušanja nije imao pomoć branioca negativno odrazilo na njegova prava na odbranu i da je podrilo mogućnost da suđenje na koje je on izveden bude pravično.

Dayanan protiv Turske

13. oktobar 2009..

Podnosilac predstavke koji je bio optužen i potom osuđen za pripadništvo organizaciji Hezbolah nije imao pomoć branioca dok je boravio u policijskom pritvoru.

ESLJP je utvrdio da je u tom slučaju **povređen član 6. stav 3(c)** Konvencije **sagledan zajedno sa njenim članom 6. stav 1.** ESLJP je utvrdio da je to ograničenje prava lica lišenog slobode da ima pristup braniocu (koje je sistemske prirode jer je propisano u relevantnim odredbama turskog unutrašnjeg prava) bilo dovoljno da bi on (ESLJP) na osnovu toga mogao da zaključi da je povređen član 6. Konvencije iako je sam podnosilac predstavke čitao o tome dok je bio u policijskom pritvoru.

Yesilkaya protiv Turske

8. decembar 2009.

Podnosiocu predstavke bio je odbijen zahtev za pristup braniocu dok je boravio u policijskom pritvoru iako je negirao bilo kakvo učešće u krivičnim delima koja su pokušavali da mu stave na teret policajci koji su ga saslušavali.

ESLJP je zaključio da je u ovom slučaju **bio prekršen član 6. stav 3(c)** Konvencije **sagledan zajedno sa njenim članom 6. stav 1.** zbog toga što podnosilac predstavke nije imao mogućnost da koristi pomoć branioca dok je boravio u policijskom pritvoru.

Boz protiv Turske

9. februar 2010.

Podnosilac predstavke, koji je uhapšen pod sumnjom da je član PKK (Radnička partija Kurdistan, ilegalna organizacija u Turskoj), osuđen je na kraju suđenja na smrtnu kaznu zbog „članstva u naoružanoj bandi“, da bi ta kazna docnije bila preinačena u kaznu doživotnog zatvora. U predstavci se, pre svega, pritužio zbog činjenice što za vreme boravka u policijskom pritvoru nije imao mogućnost pristupa braniocu.

ESLJP je ponovo istakao da sistematsko ograničavanje pristupa braniocu na osnovu relevantnih odredaba unutrašnjeg prava **predstavlja povredu člana 6.** Konvencije.

Brusco protiv Francuske

14. oktobar 2010.

Podnosilac predstavke, koji je bio osumnjičen da je bio organizator jednog agresivnog napada, odveden je u policijski pritvor, gde je saslušan kao svedok pošto je prethodno primoran da se zakune da će govoriti istinu.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **povređen član 6. stavovi 1. i 3.**

Konvencije (pravo svakog optuženog lica da se brani ćutanjem i da samog sebe ne inkriminiše). Po oceni ESLJP, podnosilac predstavke nije bio samo svedok nego lice „optuženo za krivično delo” i kao takav trebalo je da ima pravo da se brani ćutanjem i da sam sebe ne inkriminiše, što je zajemčeno ćlanom 6. stavovi 1. i 3. Konvencije. Njegov poloŹaj je dodatno oteŹan time što mu sve do dvadesetog sata policijskog saslušanja nije pomagao branilac. Da je branilac prisustvovao, mogao je da obavesti podnosioca predstavke da ima pravo na ćutanje.

Nechiporuk i Yonkalo protiv Ukrajine

21. april 2011.

Prvi podnosilac predstavke se prituŹio, pre svega, na nepraviličnost postupka koji je protiv njega vođen, naroćito pritom istiući da je osuđujuća presuda koja mu je izrećena za niz krivićnih dela, ukljućujući ubistvo s predomišljajem poćinjeno radi sticanja nezakonite dobiti u zaveri sa jednom grupom lica, bila zasnovana na iskazima koji su dati bez prisustva branioca.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slućaju **povređen ćlan 6. stavovi 1. i 3(c)**. Nijedna stranka nije osporila da podnosilac predstavke nije imao pravnog zastupnika sve dok nisu istekla prva tri dana njegovog boravka u pritvoru. Podnosilac predstavke je nekoliko puta priznao ubistvo u ranoj fazi saslušanja, kada nije imao pomoć branioca, i nema sumnje u to da su ogranićenja njegove mogućnosti da koristi pomoć branioca ostavila teške posledice po njega u tom smislu što su priznanja koja je dao u policiji iskorišćena kao dokaz da bi bio osuđen.

Mader protiv Hrvatske

21. jun 2011.

Podnosilac predstavke, koji se nalazio na izdrŹavanju kazne zatvora zbog ubistva, prituŹio se da ga je policija tokom saslušanja u policijskoj upravi u Zagrebu tukla, primorala da sve vreme sedi na stolici i lišavala ga sna i hrane tri dana, koliko je trajalo njegovo saslušanje. Takođe se prituŹio da je krivićni postupak koji je protiv njega vođen bio nepravilićan, pre svega zbog toga što nije imao pomoć branioca tokom policijskog saslušanja.

ESLJP je stao na stanovište da je u ovom slućaju **bio prekršen ćlan 6. stav 3. Konvencije u vezi sa njenim ćlanom 6. stav 1.** zbog toga što tokom policijskog saslušanja podnosilac predstavke nije imao pomoć branioca. Iako nije na ESLJP da nagađa o uticaju koji bi pristup podnosioca predstavke braniocu tokom saslušanja u policiji imao na potonji postupak, jasno je da ni naknadno obezbeđena pomoć branioca ni kontradiktorna priroda sudskog postupka nisu mogli da otklone nedostatke koji su se dogodili u vreme poćetnog saslušanja podnosioca predstavke u policiji. Osim toga, podnosilac predstavke se nije odrekao prava na branioca tokom policijskog saslušanja, jer se od samog poćetka Źalio zbog odsustva pomoći branioca. ESLJP je takođe stao na stanovište da je u tom slućaju **bio prekršen ćlan 3. Konvencije (zabrana nećovećnog ili poniŹavajućeg postupanja)**, kako u pogledu postupanja prema podnosiocu predstavke u Zagrebaćkoj policijskoj upravi, tako i u pogledu toga što nije vođena istraga o navodima koje je podnosilac predstavke izneo.

Huseyn i drugi protiv AzerbejdŹana

26. jul 2011.

U ovom slućaju radilo se o prituŹbi opozicionih aktivista zbog nepravilićnosti krivićnog postupka koji je protiv njih vođen pod optuŹbom da su navodno podsticali demonstrante na nasilje.

Kada je reć o pomoći branilaca podnosiocima predstavke neposredno po njihovom hapšenju, ESLJP je konstatovao da su trojica podnosilaca predstavke saslušani bez prisustva branioca uprkos tome što se nisu zvanićno odrekli prava na pomoć branioca. Takvo ogranićenje se oćigledno negativno odrazilo na njihova prava na odbranu u poćetnoj fazi postupka, **ćime je prekršen ćlan 6. stav 1.** Konvencije **sagledan zajedno sa njenim ćlanom 6. stav 3(c)**.

Bandaletov protiv Ukrajine

31. oktobar 2013.

Podnosilac predstavke je odveden u policijsku stanicu sa još nekoliko lica kako bi bio saslušan kao svedok u vezi sa istragom povodom dvostrukog ubistva poćinjenog u njegovoj kući. On je priznao to krivićno delo. Sutradan je uhapšen kao osumnjićeni i određen je branilac da mu pomaŹe u odbrani. Podnosilac predstavke je otada, kad god bi ga o tome pitali,

potvrđivao svoje priznanje. Osuđen je na kaznu doživotnog zatvora. Sada se u predstavi pritužio da u početnoj fazi istrage nije imao pomoć branioca, kao i da domaći sudovi nisu ublažili njegovu kaznu uprkos tome što se on sam dobrovoljno predao policiji i priznao krivično delo.

ESLJP je zaključio da u tom slučaju **nije bio povređen član 6. stavovi 1. i 3.** Konvencije pošto je ustanovio da je krivični postupak koji je vođen protiv podnosioca predstavke bio, u celini uzev, pravičan. Domaće vlasti su status podnosioca predstavke izmenili iz statusa svedoka u status osumnjičenog i obezbedile mu branioca čim su imale uverljive razloge za to da ga osumnjiče. Tokom prvog saslušanja na kome je ispitivan kao osumnjičeni podnosilac predstavke je imao pravnog zastupnika i nijedna istražna radnja nakon njegovog početnog priznanja nije preduzeta pre nego što mu je bio dodeljen branilac. Podnosilac predstavke je ostao pri svom priznanju tokom cele faze prepretnesne istrage i celog sudskog postupka, na kome ga je zastupala nekolicina drugih branilaca. Teško da se njegovo prvobitno priznanje moglo smatrati iskazom koji je iskorišćen da bi on na osnovu njega bio osuđen budući da se pretresno veće oslonilo isključivo na istražne mere koje su sprovedene docnije, kada je podnosilac predstavke već koristio pravnu pomoć branioca. Konačno, zahtev podnosioca predstavke da mu se ublaži kazna po tom osnovu što se dobrovoljno predao policiji ispitali su domaći sudovi.

Pakshayev protiv Rusije

13. mart 2014.

Podnosilac predstavke, koji je bio proglašen krivim za ubistvo i osuđen na deset godina zatvora u januaru 2001. godine – ta presuda je konačno potvrđena i u žalbenom postupku u oktobru 2006. – pritužio se zbog toga što mu je prilikom saslušanja i tokom prvih dana provedenih u policijskom pritvoru u maju 1997. godine bio uskraćen pristup braniocu. On je u predstavi naveo da mu je islednik pretio prilikom saslušanja da će ga ako ne bude priznao, silovati ostali zatvorenici sa kojima deli ćeliju. Podnosilac predstavke je onda priznao ubistvo, ali je to svoje priznanje povukao u postupku pred sudom kada ga je zastupao branilac. U predstavi se takođe žalio da u početnoj fazi krivičnog postupka nije imao pomoć branioca, a da je priznanje koje je u toj fazi dao docnije iskorišćeno kako bi on bio osuđen.

ESLJP je stao na stanovište da je u ovom slučaju **bio prekršen član 6. stavovi 1. i 3.** Konvencije pošto je ustanovio da je pravičnost postupka u celini bila podrivena time što je za osuđujuću presudu iskorišćeno priznanje koje je podnosilac predstavke dao bez mogućnosti da se osloni na pravni savet branioca.

Blaj protiv Rumunije

8. april 2014.

Podnosilac predstavke, koji je bio osumnjičen da je primio mito, stavljen je pod policijski nadzor. Treće lice koje je saradivalo s policijom došlo je na sastanak s njim i ostavilo je na njegovom radnom stolu koverat s novcem. Policijski službenici su odmah intervenisali i tako su zatekli podnosioca predstavke na delu. U skladu sa odredbama unutrašnjeg prava sačinili su izveštaj o krivičnom delu. Kasnije tokom tog dana podnosilac predstavke je obavešten o optužbama koje mu se stavljaju na teret i o činjenici da ima pravo da se brani ćutanjem i da stupi u kontakt sa braniocem. Docnije, tokom saslušanja imao je pomoć branioca. Podnosilac predstavke se, pre svega, pritužio zbog toga što nije bio obavešten o pravu na odbranu ćutanjem i pravno zastupanje u trenutku kada je „uhvaćen na delu“.

ESLJP je stao na stanovište da **nije bio prekršen član 6. stavovi 1. i 3.** Konvencije time što branilac nije bio prisutan kada je policija ispitivala podnosioca predstavke u skladu sa postupkom koji se primenjuje u situaciji **flagrante delicto**. ESLJP je konstatovao da prema rumunskom pravu u situaciji kada se lice „uhvati na delu“, istražni organi moraju da se ograniče na postavljanje samo onih pitanja koja se odnose na materijalne dokaze nađene na sceni **flagrante delicto** i ne smeju ispitivati to lice o njegovom učešću u krivičnom delu i ustanovio da istražni organi nisu prekoračili tu granicu u slučaju ovog podnosioca predstavke. ESLJP je takođe konstatovao da je podnosilac predstavke imao pristup braniocu onda kada ga je saslušavao specijalni tužilac za borbu protiv korupcije o krivičnom delu koje mu stavljeno na teret. U svim svojim izjavama podnosilac predstavke je tvrdio da je nevin i nikada nije osporio

iskaze navedene u zapisniku (*procès-verbal*). S tih razloga je ESLJP utvrdio da se ne može reći da je korišćenjem tih iskaza na suđenju dovedena u pitanje pravičnost suđenja. ESLJP je takođe u zaključku konstatovao da podnosilac predstavke nikada nije tvrdio da su njegovi prvi iskazi koji su evidentirani u zapisniku dati pod prinudom ili zlostavljanjem.

Carkçı (br. 2) protiv Turske

14. oktobar 2014.

Podnosilac predstavke, koji izdržava kaznu doživotnog zatvora na koju je osuđen zbog učešća u oružanoj pljački jedne juvelirnice tokom koje je ubijen vlasnik te radnje, pritužio se, pre svega, na nepravličnost krivičnog postupka koji je protiv njega vođen. On je, naime, tvrdio da su iskazi koji su uzeti od njega bez prisustva njegovog pravnog zastupnika koje on čak nije ni potpisao docnije korišćeni kao dokazi na osnovu kojih je osuđen.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **bio prekršen član 6. stav 3(c) Konvencije sagledan u vezi sa njenim članom 6. stav 1.** zbog toga što podnosiocu predstavke nije pružena pravna pomoć dok je bio u pritvoru žandarmerije.

A. T. protiv Luksemburga (Predstavka br. 30460/13)

9. april 2015.

U tom slučaju radilo se o tome što podnosiocu predstavke nije pružena delotvorna pomoć branioca kada je uhapšen na osnovu evropskog naloga za hapšenje, ni tokom saslušanja u policiji, ni prilikom prvog pojavljivanja pred istražnim sudijom, sutradan po privođenju.

ESLJP je, pre svega, utvrdio da kada je reč o saslušanju u policiji, zakonske odredbe koje su u tom trenutku bile na snazi implicitno isključuju mogućnost da lica uhapšena na osnovu Evropskog naloga za hapšenje koji je izdao Luksemburg imaju pomoć branioca. Budući da domaći sud nije ispravio posledice činjenice da branilac nije prisustvovao time što bi iskaze date tokom tog saslušanja isključio iz svog razmatranja, ESLJP je stao na stanovište da je **bio prekršen član 6. stav 3(c) Konvencije sagledan zajedno sa njenim članom 6. stav 1.** zbog toga što prilikom policijskog saslušanja podnosiocu predstavke nije omogućeno prisustvo branioca. Kada je dalje reč o prvom pojavljivanju podnosioca predstavke pred istražnim sudijom, ESLJP je utvrdio da nemogućnost uvida u sudski spis pre tog pojavljivanja **nije predstavljala povredu člana 6. stav 3(c) sagledanog zajedno sa članom 6. stav 1.** zato što član 6. Konvencije ne jemči neograničen pristup sudskom spisu pre takvog pojavljivanja pred sudijom. Međutim, ESLJP je stao na stanovište da luksemburško unutrašnje pravo nije u dovoljnoj meri jemčilo podnosiocu predstavke da se može konsultovati sa svojim braniocem pre tog pojavljivanja pred istražnim sudijom. Budući da podnosiocu predstavke nije omogućeno da razgovara sa braniocem pre tog pojavljivanja pred istražnim sudijom, ESLJP je ustanovio da je bio **povređen član 6. stav 3 (c) Konvencije sagledan zajedno sa njenim članom 6. stav 1..**

Turbylev protiv Rusije

6. oktobar 2015.

U ovom slučaju podnosilac predstavke je naveo da je zlostavljan u policijskom pritvoru i da je protiv njega vođen nepravličan krivični postupak, u kome je njegov iskaz u kome je on izrazio „puno dobrovoljno priznanje“, a koji je bio posledica upravo tog zlostavljanja i koji je dat bez prisustva advokata, korišćen kao dokaz.

ESLJP je stao na stanovište da je **bio prekršen član 3.** Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja), kako time što je podnosilac predstavke zlostavljan, tako i neefikasnom istragom povodom njegovih pritužbi u vezi s tim zlostavljanjem. ESLJP je takođe stao na stanovište da je **prekršen član 6. stavovi 1. i 3(c)** Konvencije jer je njegov iskaz „dobrovoljnog priznanja“ prihvaćen kao dokaz usled čega je suđenje podnosiocu predstavke bilo nepravlično. ESLJP je naročito istakao da je to što rusko unutrašnje pravo ne predviđa zahtev za pristup braniocu kada se daje takvo „dobrovoljno priznanje“ iskorišćeno da bi se zaobišlo pravo podnosioca predstavke da u svojstvu osumnjičenog, koje je u tom trenutku imao, koristi pomoć branioca. Ta situacija je proistekla iz sistematske primene zakonskih odredaba na način na koji ih tumače domaći sudovi. Štaviše, time što nisu izvršili nezavisnu i brižljivu procenu „kvaliteta“ iskaza koji je korišćen kao dokaz, već su se umesto toga oslonili na zaključke istražnih organa

domaći sudovi su legalizovali to što su policijski službenici koristili izjave „dobrovoljnog priznanja“ da bi dokumentovali priznanje dobijeno kao rezultat nečovečnog i ponižavajućeg postupanja prema podnosiocu predstavke nakon što je uhapšen pod sumnjom da je počinio krivično delo.

Dvorski protiv Hrvatske

20. oktobar 2015. (Veliko veće)

U ovom slučaju radilo se o tome što braniocu koga su angažovali roditelji podnosioca predstavke policija nije dozvolila da zastupa podnosioca predstavke dok je saslušan u policijskoj stanici pod sumnjom za višestruko ubistvo, oružanu pljačku i podmetanje požara. Podnosilac predstavke je priznao ta krivična dela nakon što je potpisao punomoćje drugom braniocu da ga zastupa.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **bio prekršen član 6. stavovi 1. i 3.** Konvencije. Utvrdio je da policija nije obavestila podnosioca predstavke ni o mogućnosti da koristi branioca koga je angažovala njegova porodica, ni o tome da se branilac nalazi u policijskoj stanici. Tokom saslušanja podnosilac predstavke je priznao krivična dela koja su mu stavljena na teret i njegovo priznanje je prihvaćeno kao dokaz na suđenju. ESLJP je konstatovao da domaći sudovi nisu valjano pristupili tom pitanju, a naročito da nisu preduzeli sve neophodne mere da bi suđenje bilo pravično.

Borg protiv Malte

12. januar 2016.

U ovom slučaju prvenstveno se radilo o pritužbi osuđenog učinioca krivičnog dela zbog toga što mu nije pružena nikakva pravna pomoć dok je saslušan u policijskom pritvoru, a to je bilo posledica činjenice da malteško unutrašnje pravo koje je u to vreme bilo na snazi nije uopšte predviđalo mogućnost da se pruža pravna pomoć u toku istrage pre suđenja i u toku saslušanja u policiji. Osim toga, podnosilac predstavke se pritužio da je Ustavni sud Malte promenio svoje tumačenje sudske prakse ESLJP u pogledu prava na pravnu pomoć u policijskom pritvoru, pa je to tumačenje, kako je naveo podnosilac predstavke, bilo u suprotnosti s načelom pravne sigurnosti, čime je prekršen član 6. Konvencije.

ESLJP je stao je na stanovište da je **bio prekršen član 6. stav 3. Konvencije u vezi sa njenim članom 6. stav 1.** pošto je pre svega ustanovio da je podnosiocu predstavke bilo uskraćeno pravo na pravnu pomoć u fazi pre početka suđenja usled sistematskog ograničenja koje je primenjivano na sva optužena lica. Time nije bio ispunjen zahtev utvrđen članom 6. Konvencije da pravo na pomoć advokata u početnim fazama policijskog ispitivanja može podlegati ograničenjima samo ako za to postoje uverljivi razlozi. ESLJP je dalje zaključio da **nije bio prekršen član 6. stav 1.** Konvencije u pogledu navodnog nepostojanja sigurnosti u vezi sa postupkom pred Ustavnim sudom.

Ibrahim i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva

13. septembar 2016. (Veliko veće)

U londonskom sistemu javnog saobraćaja 21. jula 2005. detonirane su, ali nisu eksplodirale, četiri bombe. Počinioci su pobjegli sa mesta događaja i odmah je započela policijska istraga. Prva trojica podnosilaca predstavke uhapšena su pod sumnjom da su detonirali tri od četiri bombe. Četvrti podnosilac predstavke je u početku saslušan u svojstvu svedoka napada, ali je docnije postalo očigledno da je on pomagao jednom od bombaša nakon propalog napada, tako da je nakon što je dao pismenu izjavu, i on uhapšen. Docnije su sva četvorica podnosilaca predstavke osuđena za krivična dela koja su im stavljena na teret. U slučaju pred ESLJP radilo se o privremenom odlaganju omogućavanja prvoj trojici podnosilaca predstavke da stupe u kontakt sa braniocem nakon što su uhapšeni, dok se kada je reč o četvrtom podnosiocu predstavke, radilo o tome što mu nije bilo omogućeno da stupi u kontakt sa braniocem nakon što je policija počela da ga sumnjiči za učešće u krivičnom delu, ali pre nego što je uhapšen; takođe se radilo o tome što su na suđenju koje je usledilo uzete kao dokazni materijal izjave koje su oni dali bez prisustva branilaca.

ESLJP je stao na stanovište da **nije bio povređen član 6. stavovi 1. i 3(c)** Konvencije (pravo na su pravično suđenje i pravo na pomoć branioca) u pogledu prve trojice podnosilaca predstavke i da su **te odredbe prekršene** u odnosu na četvrtog podnosioca predstavke. Kada

je reč o prvoj trojici podnosilaca predstavke, ESLJP je bio uveren da je u vreme njihovog prvog saslušanja u policiji postojala hitna potreba da se otklone teške negativne posledice po život i fizički integritet javnosti, konkretno, da se spreče dalji samoubilački napadi. Prema tome, postojali su uverljivi razlozi da se privremeno ograniči njihovo pravo na pravnu pomoć. ESLJP je takođe bio uveren da je, u celini gledano, postupak koji je vođen prema svakom od prve trojice podnosilaca predstavke bio pravičan. Međutim, drugačiji je bio položaj četvrtog podnosioca predstavke, koji se takođe pritužio zbog toga što mu je sa zakašnjenjem omogućen pristup braniocu. Njega su prvobitno saslušavali kao svedoka i zato tom saslušanju nije prisustvovao branilac. Međutim, tokom saslušanja ispostavilo se da je on pomogao četvrtom bombašu posle neuspelog napada. U tom trenutku, prema merodavnom kodeksu policijske prakse, trebalo da bude upozoren i da mu bude ponuđen pravni savet. To, međutim, nije urađeno. Nakon što je dao pismenu izjavu svedoka, on je uhapšen, optužen i potom osuđen za to što je pružao pomoć četvrtom bombašu i za to što je posle napada krio informacije o njima. U njegovom slučaju ESLJP nije bio uveren da su postojali uverljivi razlozi za to što mu je ograničen pristup braniocu i za to što nije bio obavešten o tome da ima pravo da se brani ćutanjem. Značajno je to što u unutrašnjem pravu nije bilo osnova na koje je policija mogla da se pozove odlučivši se da ga ne upozori u trenutku kada je počeo sam sebe da inkriminiše. Posledica je bila to što je on doveden u zabludu u pogledu svojih procesnih prava. Osim toga, odluka policije docnije nije mogla da bude preispitana zato što nije bila snimljena, tako da se nije mogao čuti nijedan dokaz o razlozima na temelju kojih je ta odluka doneta. Budući da nije bilo uverljivih razloga, Država je bila dužna da dokaže da je postupak ipak bio pravičan. ESLJP je smatrao da Ujedinjeno Kraljevstvo to nije uspeo da dokaže pa je stoga zaključio da je ukupna pravičnost sudskog postupka koji je vođen u odnosu na četvrtog podnosioca predstavke bila dovedena u pitanje odlukom da on ne bude upozoren i da mu se ograniči pristup pravnim savetima.

Simeonovi protiv Bugarske

12. maj 2017. (Veliko veće)

Podnosilac predstavke, koji trenutno izdržava kaznu u zatvoru Sofiji, tvrdio je u predstavci da mu nije bila pružena pomoć branioca tokom prvih dana pritvora.

Veliko veće je stalo na stanovište da **nije bio povređen član 6. stavovi 1. i 3(c)** Konvencije (pravo na pravično suđenje i pravo na pomoć branioca) pošto je ustanovio da je Bugarska vlada predočila relevantne i dovoljne dokaze za to da nije nepopravljivo ugrozila pravičnost krivičnog postupka sagledanog u celini time što podnosiocu predstavke tokom prva tri dana njegovog policijskog pritvora nije bila pružena pravna pomoć. ESLJP je, pre svega, istakao da tokom tog perioda nije pribavljen ni uvršten u spis krivičnog predmeta nijedan dokaz koji je mogao biti korišćen u krivičnom postupku protiv podnosioca predstavke; takođe je istakao da je podnosilac predstavke kada je bio obavešten o svojim procesnim pravima, uključujući i pravo da sam sebe ne optuži, i kada je imao pomoć advokata po vlastitom izboru, dobrovoljno priznao delo dve nedelje nakon što mu je ono stavljeno na teret; da je podnosilac predstavke aktivno učestvovao u svim fazama krivičnog postupka; da se osuđujuća presuda koja mu je izrečena nije temeljila isključivo na njegovom priznanju nego na celom korpusu konzistentnih dokaza; da je sam predmet razmatran na tri sudska nivoa i da su domaći sudovi naveli adekvatne razloge za odluke koje su doneli, kako u faktičkom, tako i u pravnom smislu, i da su propisno ispitali pitanje poštovanja procesnih prava.

Beuze protiv Belgije

9. novembar 2018. (Veliko veće)

Podnosilac predstavke, koji je zbog ubistva s predumišljajem osuđen na kaznu doživotnog zatvora, pritužio se da mu je bio uskraćen pristup braniocu dok se nalazio u policijskom pritvoru, da nije bio u dovoljnoj meri informisan o svome pravu da se brani ćutanjem i da sam sebe ne optuži i da je bio lišen pravne pomoći onda kada je saslušan ili kada je bio podvrgnut drugim istražnim radnjama tokom sudske pretpretresne istrage.

Veliko veće je stalo na stanovište da je **bio prekršen član 6. stavovi 1. i 3(c)** (pravo na pravično suđenje i pravo na pomoć branioca). Veliko veće je, pre svega, ustanovilo da krivični postupak, kada se sagleda u celini, nije otklonio procesne manjkavosti koje su se ispoljile u pretpretresnoj fazi. Posebno su ekstenzivna bila ograničenja prava podnosioca predstavke na pristup braniocu i u takvim okolnostima, i kada pritom još nije bio u dovoljnoj

meri informisan o svome pravu da se brani ćutanjem, on je za vreme boravka u policijskom pritvoru dao detaljne iskaze. Ti njegovi iskazi su docnije uvršteni u dokazni materijal pred porotnim sudom, koji nije na odgovarajući način ispitao kako su dokazi pribavljeni, niti je razmotrio uticaj činjenice da branilac nije prisustvovao saslušanju. Kasacioni sud se potom usredsredio na nepostojanje pravne pomoći u policijskom pritvoru, ali nije procenjivao kakve je posledice po pravo na odbranu podnosioca predstavke imalo odsustvo branioca tokom potonjih policijskih saslušanja, ispitivanja pred istražnim sudijom i drugih radnji preduzetih tokom sudske istrage. Po mišljenju Velikog veća, kombinacija svih tih različitih činilaca dovela je do toga da je postupak, u celini uzev, bio nepravičan.

Doyle protiv Irske

23. maj 2019.

U ovom slučaju se radilo o pritužbi podnosioca predstavke da je njegovo pravo na pristup braniocu bilo ograničeno dok je ispitivan pod sumnjom da je počinio ubistvo. Iako je podnosilac predstavke mogao da se konsultuje sa svojim braniocem pre prvog saslušanja i posle njega, policijska praksa koja je važila u to vreme nije dopuštala da branilac prisustvuje ispitivanju u policiji.

ESLJP je stao na stanovište da **nije bio povređen član 6. stavovi 1. i 3(c)** Konvencije (pravo na pravično suđenje i pravo na pomoć branioca po sopstvenom izboru). ESLJP je naročito istakao da treba primeniti vrlo strog nadzor u slučajevima u kojima, kao što je ovaj, nije bilo uverljivih razloga koji bi opravdali ograničenje prava podnosioca predstavke na pristup braniocu. Međutim, pošto je razmotrio postupak u celini, ESLJP je utvrdio da ukupna pravičnost tog postupka nije bila dovedena u pitanje.

Olivieri protiv Francuske i Bloise protiv Francuske

11. jul 2019.¹

I u jednom i u drugom slučaju radilo se o vremenu provedenom u policijskom pritvoru pre nego što je u aprilu 2011. godine sprovedena zakonodavna reforma u Francuskoj.² Podnosioci predstavke su tvrdili da su osuđujuće krivične presude koje su im izrečene bile zasnovane na priznanjima koja su dali u policijskom pritvoru, kada nisu bili obavešteni o svome pravu da se brane ćutanjem i kada nisu imali delotvornu pomoć branioca.

ESLJP je stao na stanovište da je **bio prekršen član 6. stav 1.** (pravo na pravično suđenje) i **stav 3(c)** (pravo na pomoć branioca) u prvom od ovih slučajeva, ali da u drugom slučaju **nije bio prekršen član 6. stavovi 1. i 3(c)**. U slučaju prvog podnosioca predstavke i u odnosu na njegovo pravo da sam sebe ne inkriminiše, ESLJP je, pre svega, istakao da postoje iskazi i odgovori dati istražiteljima koji su očigledno uticali na njegov položaj u postupku. Pre svega, njega je policija saslušavala oko deset sati dok je bio u policijskom pritvoru i on je nakon toga priznao odgovornost. Drugo, nije bilo ničega u obrazloženju odluka domaćih sudova koji bi sugerisali da se drugi elementi mogu smatrati integralnim i značajnim delom dokaznog materijala na kome je osuđujuća presuda koja mu je izrečena bila zasnovana. S tih razloga je ESLJP ustanovio da krivični postupak, kada se sagleda u celini, nije otklonio procesne nedostatke koji su se ispoljili tokom policijskog pritvora. Kada je, međutim, reč o drugom podnosiocu predstavke, ESLJP je, pre svega, istakao da su prvostepeni i apelacioni sud zasnivali svoje odluke na ostalim dokazima, a ne na iskazima podnosioca predstavke koje je on dao u policijskom pritvoru, tj. da su oni svoje odluke zasnovali na dokazima utvrđenim tokom istrage, kada je podnosiocu predstavke pomagao branilac, na postupku koji je vođen pred prvostepenim sudom, na preciznim i podrobnim svedočenjima trećih lica koja su bila neposredno povezana sa aktivnostima podnosioca predstavke i na ispitivanju računovodstvenih i bankovnih izveštaja. ESLJP je ustanovio da je u tom slučaju krivični postupak, kada se sagleda u celini, otklonio procesne manjkavosti koje su se ispoljile tokom policijskog pritvora.

¹ Ove presude će postati pravosnažne pod okolnostima utvrđenim u članu 44. stav 2. (pravosnažne presude) [Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava](#).

² Zakon koji je u predmetnom vremenu bio na snazi nije sadržao odredbu koja bi propisivala da lica u policijskom pritvoru budu obaveštena o svome pravu da se brane ćutanjem ili da im tokom saslušanja pomaže branilac.

Slučajevi koji se odnose na maloletna lica**Salduz protiv Turske**

27. novembar 2008. (Veliko veće)

Podnosilac predstavke, koji je bio optužen, a potom i osuđen za učešće u nedozvoljenim demonstracijama u znak podrške Radničkoj partiji Kurdistana (PKK, ilegalna organizacija), dao je tokom boravka u policijskom pritvoru, bez prisustva branioca, izjavu u kojoj je priznao krivicu.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **bio prekršen član 6. stav 3(c) Konvencije sagledan zajedno sa članom njenim 6. stav 1.** ESLJP je naročito istakao da je jedan od karakterističnih elemenata u datom slučaju bio uzrast podnosioca predstavke – u vreme izvršenja krivičnog dela on je bio maloletan. Imajući na umu znatan broj relevantnih međunarodnopravnih materijala u vezi s pravnom pomoći maloletnicima u policijskom pritvoru ESLJP je naglasio da omogućavanje pristupa braniocu ima suštinski značaj kada je lice u pritvoru maloletno (vidi stav 60. [Presude](#)).

Panovits protiv Kipra

11. decembar 2008.

U ovom slučaju se, pre svega, radilo o tome da podnosilac predstavke, u to vreme maloletnik, nije pre prvog saslušanja u policiji bio obavešten o svome pravu da se konsultuje sa braniocem.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **bio prekršen član 6. stavovi 1. i 3(c) Konvencije.** S obzirom na sve okolnosti i naročito s obzirom na uzrast podnosioca predstavke i činjenicu da mu njegov staratelj nije pomagao tokom saslušanja, ESLJP je utvrdio da je nedostatak dovoljnih informacija o pravu podnosioca predstavke da se konsultuje sa braniocem pre saslušanja u policiji predstavljao povredu njegovog prava na odbranu.

Vidi takođe: [Martin protiv Estonije](#), Presuda od 30. maja 2013.

Güvec protiv Turske

20. januar 2009.

U ovom slučaju se, pre svega, radilo o nemogućnosti maloletnog optuženika da efektivno učestvuje u krivičnom suđenju i o nepostojanju adekvatnog pravnog zastupanja. Podnosioca predstavke nije zastupao branilac kada je saslušan u policiji i docnije kada su ga saslušavali tužilac, a potom sudija. Na ponovljenom suđenju ni podnosilac predstavke ni njegov branilac nisu prisustvovali glavni ročišta.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **bio prekršen član 6. stav 1. Konvencije u vezi sa njenim članom 6. stav 3(c).** ESLJP je posebno istakao to da podnosilac predstavke nije bio u mogućnosti da efektivno učestvuje na suđenju s obzirom da nije prisustvovao na najmanje 14 od ukupno 30 ročišta, kako u prvom sudskom postupku koji je vođen, tako i na ponovljenom suđenju. Pošto je razmotrio krivične postupke vođene protiv podnosioca predstavke u celini i sve njihove nedostatke, pre svega, to što nije postojala pomoć branioca u najvećem delu postupaka, ESLJP je zaključio da su bila povređena prava podnosioca predstavke na odbranu.

Soykan protiv Turske

21. april 2009.

Podnosilac predstavke je kao šesnaestogodišnjak uhapšen i osuđen na dve godine i šest meseci zatvora zbog toga što je pružao pomoć ilegalnoj organizaciji pod nazivom Revolucionarna narodnooslobodilačka partija/front (*Devrimci Halk Kurtulus Cephesi Partisi – DHKP/C*). On se u predstavi pritužio, pre svega, na povrede prava na odbranu u krivičnim postupcima koji su protiv njega vođeni.

ESLJP je utvrdio da je u tom slučaju **povređen član 6. stav 3. Konvencije u vezi sa njenim članom 6. stav 1.** budući da podnosilac predstavke nije imao mogućnost da pristupi braniocu tokom boravka u policijskom pritvoru.

Adamkiewicz protiv Poljske

2. mart 2010.

U uzrastu od 15 godina podnosilac predstavke je optužen da je ubio dvanaestogodišnjeg

dečaka. Proglašen je krivim za krivična dela koja su mu stavljena na teret i osuđen na šest godina boravka u popravnom domu. Podnosilac predstavke se, pre svega, pritužio zbog ograničenja u pogledu ostvarivanja prava na odbranu u istražnom postupku i činjenice da su iskazi koje je dao u toj fazi potom i prihvaćeni kao dokazni materijal na suđenju.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **prekršen član 6. stav 3(c) Konvencije sagledan u vezi sa njenim članom 6. stav 1.** ESLJP je pre svega istakao da podnosioca predstavke njegov branilac nije obavestio o tome da ima pravo da se brani ćutanjem sve dok nije prošlo šest nedelja od početka postupka, kada je već bio smešten u dečji dom nakon što je njegov branilac nekoliko puta bezuspešno pokušao da se sastane s njim. Prema tome, vlasti su ta njegova inkriminišuća priznanja dobile pre nego što je on bio obavestjen o tom svom pravu. S obzirom na njegov uzrast ne može se tvrditi da je podnosilac predstavke znao da ima pravo da traži pravnog zastupnika, niti da je znao kakve su posledice ako to ne učini; za njega, koji je bio izolovan u dečjem domu tokom najvažnijeg perioda istrage, bilo je presudno važno da ima široku mogućnost da pristupi braniocu od samog početka postupka.

Dushka protiv Ukrajine

3. februar 2011.

U ovom slučaju se radilo o nezakonitom pritvaranju i ispitivanju bez prisustva branioca jednog sedamnaestogodišnjaka. Podnosilac predstavke je tvrdio da je u policijskom pritvoru mučen kako bi priznao pljačku.

ESLJP je zaključio da takvu praksu, posebno s obzirom na osetljiv uzrast podnosioca predstavke, treba okvalifikovati kao nečovečno i ponižavajuće postupanje, čime je **prekršen član 3.** Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja). Posebno je činjenica da je priznanje podnosilac predstavke dao u situaciji u kojoj nije bilo procesnih jemstava, kao što je prisustvo branioca, kao i da je sâm to priznanje povukao pošto je pušten iz pritvora, ukazala na to da je moguće da priznanje nije slobodno dato.

Blokhin protiv Rusije

23. mart 2016. (Veliko veće)

U ovom slučaju se radilo o pritvoru od 30 dana duševno poremećenog dvanaestogodišnjeg dečaka u centru za privremeni pritvor maloletnika. Podnosilac predstavke je, pre svega, istakao da je postupak protiv njega bio nepravičan zato što ga je policija navodno saslušavala bez prisustva njegovog staratelja, savetnika ili nastavnika.

Veliko veće je ustanovilo da je u ovom slučaju **povređen član 6. stavovi 1. i 3.** Konvencije. Ono se složilo s presudom veća, po kojoj se postupak u kome je dečak smešten u centar za privremeni pritvor mora smatrati krivičnim postupkom u smislu člana 6, iako on nije klasifikovan kao krivični u ruskom unutrašnjem pravu. Domaći sudovi su se pozvali na činjenicu da je dečak počinio delinkventni akt i da je to bio glavni razlog za njegov smeštaj u centar za privremeni pritvor. Njegovo pravo na odbranu bilo je narušeno zbog toga što ga je policija ispitivala bez pomoći branioca, a izjave dva svedoka koja on nije mogao da ispita poslužile su kao osnov za njegovo odvođenje u privremeni pritvor.

Dobrovoljno odricanje od prava na pomoć branioca

Aleksandr Zaichenko protiv Rusije

18. februar 2010.

Podnosilac predstavke, koji je osuđen zbog krađe dizel-goriva od kompanije za koju je radio kao vozač i kojem je izrečena uslovna kazna zatvora, pritužio se da je osuđujuća presuda koja mu je izrečena bila zasnovana na priznanju koje je dao u policiji pre suđenja bez prisustva branioca.

ESLJP je stao na stanovište da u ovom slučaju **nije bio povređen član 6. stav 3(c) Konvencije sagledanog zajedno sa njenim članom 6. stav 1.** Iako podnosilac predstavke nije imao slobodu da ode sa mesta događaja kada je 21. februara zaustavljen, okolnosti tog predmeta nisu ukazivale ni na kakvo bitno smanjenje njegove slobode delovanja koje bi bilo

dovoljno da se aktivira zahtev za pravnu pomoć u toj fazi. Uloga policije svodila se na to da sačini izveštaj o inspekcijskom pregledu vozila i da sasluša objašnjenje podnosioca predstavke o poreklu kanistera. Ta informacija je potom prenetu isledniku, koji je sačinio izveštaj na osnovu koga je njegov nadređeni rukovodilac odlučio da otvori krivični postupak protiv podnosioca predstavke. U toj fazi (2. mart 2001) podnosilac predstavke je upoznat sa svojim pravom na pravnu pomoć, ali je dobrovoljno i neopozivo odlučio da potpiše optužni akt i odrekao se svog prava na pravnu pomoć ističući da će se sam braniti pred sudom.

Yoldas protiv Turske

23. februar 2010.

Podnosilac predstavke, koji je stavljen u policijski pritvor zbog navodnog pripadništva ilegalnoj organizaciji i koji je na kraju osuđen na doživotni zatvor, pritužio se, pre svega, zbog toga što nije imao pomoć branioca dok se nalazio u policijskom pritvoru.

ESLJP je stao na stanovište da u tom slučaju **nije povređen član 6. stavovi 1. i 3(c)** Konvencije. Ističući to što je podnosilac predstavke uprkos tome što je imao pravo na pomoć branioca u policijskom pritvoru i što su ga upozorili na to pravo, odbio takvu pomoć, ESLJP je ustanovio da u postupku nije bilo ničega što bi poslužilo kao osnov sumnje da podnosiocovo odricanje od njegovog prava da mu tokom boravka u policijskom pritvoru pomaže branilac nije bilo slobodno i neopozivo.

Akdağ protiv Turske

17. septembar 2019.³

Podnositeljka predstavke je tvrdila da je priznala da je članica ilegalne organizacije nakon što su joj u policiji pretili i zlostavljali je, bez prisustva branioca u policijskom pritvoru.

ESLJP je stao na stanovište da je ovde bio **povređen član 6. stavovi 1. i 3(c)** Konvencije. Iako je odbacio kao neprihvatljivu pritužbu podnositeljke predstavke da joj je osuđujuća presuda izrečena na osnovu iskaza koje je pod prisilom dala u policiji zato što nije bilo dokaza zlostavljanja, ESLJP je utvrdio da turska država nije dokazala da odštampani znak „X” pored reči „nije tražila branioca” na obrascu na kome je zabeležena njena izjava predstavlja njeno pravovaljano odricanje od prava na branioca dok se nalazi u pritvoru. Što je posebno važno, čim je imala pristup braniocu na kraju vremena provedenog u pritvoru, ona je povukla svoje iskaze. Isto tako, ESLJP nije bio ubeđen u ispravnost odgovora domaćih sudova na pritužbu podnositeljke predstavke. Ti sudovi nisu ispitali pravovaljanost ni navodnog odricanja od branioca, ni iskaza koje je bez prisustva branioca dala u policiji. Takvo odsustvo sudskog nadzora nije moglo biti ispravljeno nijednim drugim procesnim jemstvom, pa je ukupna pravičnost postupka koji je protiv nje vođen stoga bila narušena.

Odsustvo prevodioca prilikom saslušanja u policiji

Baytar protiv Turske

14. oktobar 2014.

U ovom slučaju se radilo o saslušanju podnositeljke predstavke u policijskom pritvoru, bez pomoći prevodioca, koja nije u dovoljnoj meri vladala zvaničnim jezikom.

ESLJP je ustanovio da je u datom slučaju **bio prekršen član 6. stav 3(e)** Konvencije (pravo na pomoć prevodioca) **sagledan zajedno sa njenim članom 6. stav 1.** ESLJP je, pre svega, ustanovio da je, pošto nije imala mogućnost da joj se prevedu pitanja koja su joj postavljana i da stekne što je moguće tačniju predstavu o krivičnim delima za koja je sumnjiče, podnositeljka predstavke stavljena u položaj u kome nije mogla u potpunosti da razume posledice odricanja od svog prava da se brani ćutanjem i da koristi pomoć branioca.

Gubitak statusa „žrtve” u slučaju oslobađanja od optužbe

Bouglame protiv Belgije

2. mart 2010. (Odluka o prihvatljivosti)

³ Ova presuda će postati pravnosnažna pod okolnostima utvrđenim u članu 44. stav 2. [Konvencije](#).

U ovom slučaju se radilo o uskraćivanju pravne pomoći podnosiocu predstavke dok je boravio u policijskom pritvoru pod optužbom u vezi sa međunarodnom trgovinom drogom. On je docnije oslobođen te optužbe pred prvostepenim sudom, a ta presuda je potvrđena i u žalbenom postupku.

ESLJP je predstavku proglasio **neprihvatljivom** (kao očigledno neosnovanu). Pošto je oslobođen, podnosilac predstavke više nije mogao da pretenduje na to da bude „žrtva” povrede člana 6. Konvencije.

Zakovitost prepretresnog pritvora u odsustvu pomoći branioca

Simons protiv Belgije

28. avgust 2012. (Odluka o prihvatljivosti)

U ovom slučaju se radilo o pritvoru koji je navodno bio nezakonit zbog nepostojanja pravnog zastupanja u policijskom pritvoru i tokom saslušanja kod istražnog sudije. Pozivajući se na članove 5. stav 1. (pravo na slobodu i bezbednost), 6. stav 1. (pravo na pravično suđenje) i 6. stav 3(c) (pravo na pomoć branioca) podnositeljka predstavke se pritužila da joj zbog neadekvatnosti belgijskog unutrašnjeg prava nije pružena pomoć branioca ni dok je bila u policijskom pritvoru, ni dok je saslušavana u policiji, kao ni kada je prvi put ispitivana kod istražnog sudije, kao i na to da nije bila obavještena o svome pravu da se brani ćutanjem.

Budući da je ovaj slučaj još u postupku pred domaćim sudovima, ESLJP je smatrao da je predstavka podneta preuranjeno sa stanovišta **člana 6.** (pravo na pravično suđenje) i stoga je, saglasno članu 35. Konvencije (uslovi prihvatljivosti) **odbacio** taj deo predstavke.

Prema **članu 5.** (pravo na slobodu i bezbednost), ESLJP je morao da ustanovi da li postoji „opšte načelo” koje je implicitno u Konvenciji i u skladu s kojim sva lica koja su lišena slobode treba da imaju mogućnost da im pomaže branilac od samog početka pritvora. ESLJP je primetio da, prema njegovoj sudskoj praksi, optužena lica imaju pravo na pomoć branioca od početka vremena u policijskom pritvoru ili prepretresnom pritvoru, kao i onda kada ih saslušavaju policija ili istražni sudija. Iako neka ograničenja tog prava mogu biti opravdana u određenim uslovima, onemogućavanje korišćenja pomoći branioca u takvim okolnostima zbog odredaba unutrašnjeg prava inkompatibilno je s pravom na pravično suđenje. Međutim, to je načelo inherentno pravu na pravično suđenje, koje se konkretno zasniva na članu 6. stav 3. Konvencije u vezi s pravom svakog lica koje je optuženo da ima pomoć branioca po sopstvenom izboru. To nije „opšte načelo” koje je implicitno u Konvenciji jer su takva načela po definiciji sveobuhvatna po svojoj prirodi. Prema tome, iako zakonska nemogućnost da optuženo lice koje je stavljeno u pritvor koristi pomoć branioca od početka pritvora utiče na pravičnost krivičnog postupka, to ne znači da sam pritvor o kome je reč predstavlja **povredu člana 5. stav 1.** Konvencije (pravo na slobodu i bezbednost). Sa stanovišta te odredbe predstavka ove podnositeljke predstavke bila je očigledno neosnovana pa ju je ESLJP stoga proglasio **neprihvatljivom.**

Kontakt za medije:

Tel.: +33 (0)3 90 214 208